DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 15 december 2005 *

I mål C-26/04,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 27 januari 2004,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Valero Jordana, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Spanien, företrätt av E. Braquehais Conesa, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna K. Schiemann, N. Colneric, J.N. Cunha Rodrigues (referent) och E. Levits,

generaladvokat: F.G. Jacobs,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 7 juli 2005 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall fastställa att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.1 i rådets direktiv 76/160/EEG av den 8 december 1975 om kvaliteten på badvatten (EGT 1976, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 3) och artikel 5 i rådets direktiv 79/923/EEG av den 30 oktober 1979 om kvalitetskrav för skaldjursvatten (EGT L 281, s. 47; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 200) dels genom att

inte officiellt benämna stränderna Vilela/A Videira, Niño do Corvo och Canabal i kommunen Moaña i provinsen Pontevedra i den autonoma regionen Galicien som badvatten, dels genom att inte upprätta något program för att minska föroreningarna i Ría de Vigo.

Tillämpliga bestämmelser

2 I artikel 1.2 a i direktiv 76/160 definieras badvatten som

"allt rinnande eller stillastående sötvatten och havsvatten, i vilket

— badning är uttryckligen tillåten av de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat, eller

— badning inte är förbjuden och traditionellt utövas av ett stort antal badare".

3 I enlighet med artikel 3.1 i detta direktiv skall medlemsstaterna, för alla badplatser eller för varje enskild badplats, fastställa de värden som skall gälla för badvatten i fråga om de parametrar som anges i bilagan till direktivet.

4 I artikel 4.1 i direktiv 76/160 föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att kvaliteten på badvatten inom tio år efter anmälan av detta direktiv överensstämmer med de gränsvärden som fastställts i enlighet med artikel 3."

5 I artikel 1 i direktiv 79/923 föreskrivs följande:

"Detta direktiv avser kvaliteten på skaldjursvatten och är tillämpligt på de kustvatten och bräckvatten som enligt vad som anges av medlemsstaterna behöver skyddas eller förbättras för att göra det möjligt för skaldjur (blötdjur som tillhör klasserna snäckor eller musslor) att leva och växa till i dessa vatten och på så sätt bidra till en hög kvalitet på sådana skaldjursprodukter som äts direkt av människor."

6 Av artikel 4.1 i detta direktiv framgår följande:

"Medlemsstaterna skall inledningsvis inom en tvåårsperiod efter anmälan av detta direktiv ange skaldjursvatten."

7 I artikel 5 i samma direktiv föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna skall upprätta program för att minska föroreningarna och säkerställa att angivna vatten, inom sex år efter beslutet enligt artikel 4, uppfyller kraven, både vad avser de värden som medlemsstaterna har fastställt enligt artikel 3 och anmärkningarna i kolumnerna G och I i bilagan."

8 I bilagan till direktiv 79/923 föreskrivs i parameter 10, rubricerad "Fekala kolibakterier/100 ml", ett referensvärde på "≤300 i skaldjurskött och vätska innanför skal". Detta värde återfinns i kolumn G i den nämnda bilagan, vilket innebär att det i princip är ett värde som medlemsstaterna skall sträva efter men inte är tvungna att nå i enlighet med artikel 3.2 i direktivet.

9 I fotnoten på sidan 1, i vilken det hänvisas till den nämnda parametern 10, fastslås emellertid följande: "I väntan på antagandet av ett direktiv om konsumentskydd vad avser skaldjursprodukter är det dock viktigt att detta värde beaktas för vatten där skaldjur lever som direkt äts av människor".

10 Det föreskrivs inte något undantag till förmån för Konungariket Spanien beträffande direktiven 76/160 och 79/923 i artikel 395 i Akten om villkoren för Konungariket Spaniens och Republiken Portugals anslutning till Europeiska gemenskaperna och om anpassning av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23). Kvaliteten på spanska badvatten skall därför överensstämma med de gränsvärden som fastställs i direktiv 76/160 från och med den 1 januari 1986, och de program som fastställs i artikel 5 i direktiv 79/923 skall vara upprättade senast den 30 oktober 1987.

Det administrativa förfarandet

11 Kommissionen ansåg att Konungariket Spanien inte hade uppfyllt sina skyldigheter enligt direktiven 76/160 och 79/923 och inledde därför ett fördragsbrottsförfarande i enlighet med artikel 226 EG genom att den 25 januari 2001 tillsända den spanska regeringen en formell underrättelse.

12 Kommissionen kunde inte godta de skäl som den spanska regeringen framlade i sitt svar på den formella underrättelsen och riktade den 1 juli 2002 ett motiverat yttrande till den spanska regeringen, i vilket den uppmanade Konungariket Spanien att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta samtliga nödvändiga åtgärder för att efterkomma det.

13 Eftersom den spanska regeringen inte besvarade det motiverade yttrandet, väckte kommissionen förevarande talan.

Talan

Den första anmärkningen: Åsidosättande av direktiv 76/160

14 Såsom kommissionen har påpekat i sin replik gäller det åsidosättande som den klandrar den spanska regeringen för genom sin första anmärkning att Konungariket Spanien inte har benämnt tre stränder på Galiciens kust som badvatten och inte den omständigheten att medlemsstaten inte uppfyller de obligatoriska gränsvärdena som fastställs i direktiv 76/160.

15 Det finns emellertid ingen uttrycklig skyldighet enligt artikel 4.1 i direktiv 76/160 för medlemsstaterna att officiellt benämna stränder eller andra platser badvatten.

16 Tvärtom definieras badvatten, i enlighet med artikel 1.2 a i direktivet, som vatten i vilket badning antingen är uttryckligen tillåten av de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat eller inte är förbjuden och traditionellt utövas av ett stort antal badare. Det följer av den andra delen av denna definition att medlemsstaterna får tillåta badning i vissa vatten utan att nödvändigtvis benämna dessa badvatten.

17 Såsom generaladvokaten har anfört i punkt 14 i sitt förslag till avgörande, styrks slutsatsen att det inte finns någon skyldighet att officiellt benämna vattnen i fråga i direktiv 76/160 av att det i andra direktiv på områdena miljöskydd och folkhälsa faktiskt finns uttryckliga bestämmelser enligt vilka medlemsstaterna är skyldiga att officiellt benämna eller ange vissa områden eller vatten inom givna frister.

18 Av detta följer att det inte finns någon skyldighet enligt artikel 4.1 i direktiv 76/160 för medlemsstaterna att officiellt benämna badvatten, såsom kommissionen gör gällande.

19 Följaktligen kan inte den första anmärkningen vinna bifall.

Den andra anmärkningen: Åsidosättande av artikel 5 i direktiv 79/923

20 Det är ostridigt mellan parterna att Konungariket Spanien har angivit Ría de Vigo som skaldjursvatten i enlighet med artikel 4 i direktiv 79/923.

21 Konungariket Spanien har i sitt svaromål för det första gjort gällande att direktivets tillämpningsområde är begränsat till vatten där skaldjur som "äts direkt av människor" lever. Direktivet har ett enda syfte nämligen att förbättra kvaliteten på de vatten som är avsedda för odling av skaldjur som äts direkt av människor. Enligt Konungariket Spanien är inte någon del av Ría de Vigo upptagningsområde för skaldjur som äts direkt av människor. I Ría de Vigo odlas faktiskt endast skaldjur som genomgår en reningsberedning eller som återutläggs innan de äts. Underlåtenhet att uppfylla gränsvärdet i direktiv 79/923 innebär följaktligen inte ett åsidosättande av artikel 5 i direktivet.

22 Denna argumentation kan inte godtas. I enlighet med artikel 1 i direktiv 79/923 är detta direktiv tillämpligt på de kustvatten och bräckvatten som enligt vad som anges av medlemsstaterna behöver skyddas eller förbättras för att göra det möjligt för skaldjur att leva och växa till i dessa vatten "och på så sätt bidra till en hög kvalitet på sådana skaldjursprodukter som äts direkt av människor". Meningsdelen "och på så sätt bidra till en hög kvalitet på sådana skaldjursprodukter som äts direkt av människor" begränsar, såsom generaladvokaten har anfört i punkt 43 i sitt förslag till avgörande, inte direktivets räckvidd till detta syfte, utan anger snarare att ytterligare ett syfte eftersträvas med direktivet, vilket kan uppnås med samma medel. Avgörande i detta avseende är uttrycket "och på så sätt". Det följer av denna ordalydelse att direktivet är tillämpligt på alla skaldjursvatten oavsett om skaldjuren som lever i dem är avsedda att ätas direkt av människor eller avsedda att ätas efter en beredning.

23 Denna tolkning bekräftas av ordalydelsen av fotnot 1, i vilken det hänvisas till parameter 10 i bilagan till direktiv 79/923. I denna not förklaras att riktvärdet för skaldjursprodukter skall betraktas, under en viss tid, som ett obligatoriskt värde "för vatten där skaldjur lever som äts direkt av människor". Följaktligen bibehåller det angivna värdet sin ställning som riktvärde avseende vatten där skaldjur som inte äts direkt av människor lever, vilket tyder på att detta direktiv verkligen är tillämpligt på sådana vatten.

24 Denna tolkning överensstämmer även med syftet i direktiv 79/923 såsom det framgår av ingressen till detsamma. Det följer nämligen av första, tredje, sjunde och tionde skälen i detta direktiv att det syftar till att skydda skaldjursvattnens kvalitet i allmänhet oavsett om skaldjuren som lever i dem är avsedda att ätas direkt av människor eller inte.

25 I enlighet med artikel 1 i direktiv 79/923 är direktivet följaktligen tillämpligt på vattnen i Ría de Vigo.

26 Konungariket Spanien har för det andra gjort gällande att det har tagit fram ett allmänt program för att minska föroreningarna i Ría de Vigo och att ett åtgärdsprogram för att gradvis minska föroreningarna har fastställts. De spanska myndigheterna har på så sätt handlat i överensstämmelse med artikel 5 i direktiv 79/923.

27 Kommissionen har inte bestridit att dessa program existerar, men anser att det rör sig om allmänna program om rening av avloppsvatten som inte uppfyller kraven för program för att minska de särskilda föroreningarna i skaldjursvattnen i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 79/923.

28 Det framgår av dom av den 12 december 1996 i mål C-298/95, kommissionen mot Tyskland (REG 1996, s. I-6747), punkt 24, att medlemsstaterna är skyldiga att fastställa särskilda program i syfte att minska föroreningarna i skaldjursvattnen.

29 Eftersom de program för att minska föroreningar som Konungariket Spanien hänvisar till i sitt svaromål inte är särskilda program i syfte att minska föroreningarna i skaldjursvattnen föreligger det påstådda fördragsbrottet.

30 Kommissionens andra anmärkning skall därför anses vara befogad.

31 Följaktligen skall det fastställas att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter i enlighet med artikel 5 i direktiv 79/923 genom att inte upprätta något program för att minska föroreningarna i skaldjursvattnen i Ría de Vigo.

Rättegångskostnader

32 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Emellertid kan domstolen enligt artikel 69.3 första stycket i rättegångsreglerna besluta att vardera parten skall bära sin kostnad, om parterna ömsom tappar på en eller flera punkter. Eftersom kommissionen och Konungariket Spanien båda delvis har tappat målet, skall det beslutas att vardera parten skall bära sin kostnad.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) **Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter i enlighet med artikel 5 i rådets direktiv 79/923/EEG av den 30 oktober 1979 om kvalitetskrav för skaldjursvatten, genom att inte upprätta något program för att minska föroreningarna i skaldjursvattnen i Ría de Vigo.**

2) **Talan ogillas i övrigt.**

3) **Europeiska gemenskapernas kommission och Konungariket Spanien skall bära sina rättegångskostnader.**

Underskrifter